

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Korzeniowski

Ławnik SN Arkadiusz Sopata

Protokolant starszy inspektor sądowy Anna Rusak

z udziałem Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego - prokuratora Marka Woźniaka oraz Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...] okręgu regionalnego prokurator Małgorzaty Ciężkowskiej – Gabryś,

w sprawie prokuratora P. M. obwinionego o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art. 137 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze w brzmieniu obowiązującym do dnia 14 lutego 2020 r.,

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej

na rozprawie w dniu 20 września 2023 r.

odwołań wniesionych przez obwinionego prokuratora P. M., jego obrońcę oraz Prokuratora Generalnego,

od orzeczenia (w oryginale błędnie podane jako wyrok) Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 20 grudnia 2021 r., sygn. akt PK I SD 13.2021,

I. zmienia zaskarżone orzeczenie w punkcie I, III, VII oraz XX w ten sposób, iż w miejsce orzeczonych wobec P. M. kar przeniesienia na inne miejsce służbowe, tj. na stanowisko prokuratora Prokuratury Rejonowej w Ż. orzeka na mocy art. 142 § 1 pkt 4 i art. 170 § 1 i § 2 pkt

2 ustawy Prawo o prokuraturze jako jednostkowe kary dyscyplinarne oraz jako karę łączną przeniesienie na inne miejsce służbowe, tj. na stanowisko prokuratora Prokuratury Rejonowej w S.;

II. utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie w pozostałym zakresie;

III. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Orzeczeniem Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 20 grudnia 2021 r., sygn. akt PK I SD 13.2021, Prokurator Prokuratury Rejonowej w C. P. M. został uznany za winnego popełnienia przewinień dyscyplinarnych polegających na tym, że:

1. w okresie od 5 listopada 2014 r. do 7 października 2018 r., nadzorując postępowanie przygotowawcze Prokuratury Rejonowej K. w K. o sygn. 2 Ds [...], nie uzupełnił braków formalnych wskazanych w zarządzeniu Sądu Rejonowego K. w K. z 18 sierpnia 2014 r w przedmiocie zwrotu wniosku o ustanowienie kuratora dla małoletnich M. S., P. S. i J. G., nie zapewniając wskazanym małoletnim właściwej reprezentacji procesowej w toku postępowania przygotowawczego, w następstwie czego, podjęta 28 listopada 2014 r., decyzja o umorzeniu dochodzenia nie uprawomocniła się, czym dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy art. 51 § 2 k.p.k. i art. 140 k.p.k., a także art. 2 § 1 pkt. 1, 3 i 4 k.p.k. oraz art. 297 § 1 k.p.k. (zarzut I),
tj. czynu z art. 137 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r.- Prawo o prokuraturze (tekst jedn. - Dz. U. z 2019, poz. 740) i przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze wymierzono obwinionemu na podstawie art. 142 § 1 pkt 4 ustawy Prawo o prokuraturze karę dyscyplinarną przeniesienia na inne miejsce służbowe, tj. na stanowisko prokuratora Prokuratury Rejonowej w Ż.;
2. w okresie od 28 listopada 2014 r. do 7 października 2018 r., nadzorując postępowanie przygotowawcze Prokuratury Rejonowej K. w K. o sygn. 2 Ds [...], po uzyskaniu rachunków za sporządzenie przez biegłą E. R. opinii

sądowo-psychologicznych dotyczących świadków M. S., P. S. i J. G. nie podjął decyzji w zakresie przyznania biegłej wynagrodzenia, co skutkowało znaczną i zawinioną przewlekłością w zakresie wydania postanowienia o przyznaniu wynagrodzenia biegłemu, czym dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy art. 326 § 2 k.p.k. art. 618 f § 1 k.p.k., § 76 ust. 2 i 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 września 2014 r. Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz. U. z 2014 r. poz. 1218 ze zm., dalej Regulamin z 2014 r.) oraz § 156 ust. 2, ust. 3 i § 237 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 kwietnia 2016 r. Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1206 ze zm., dalej Regulamin z 2016 r. (zarzut II),

tj. czynu z art.137 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze i przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. w zw. z art.171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze, uznając iż czyn ten stanowi przewinienie mniejszej wagi, na podstawie art.142 § 5 ustawy Prawo o prokuraturze odstąpiono od wymierzenia kary;

3. w okresie od 31 października 2016 r. do 7 października 2018 r. nie wydał postanowienia o podjęciu postępowania przygotowawczego Prokuratury Rejonowej K. w K. o sygn. PR 2 Ds [...], umorzonego postanowieniem z 30 czerwca 2016 roku, wobec niewykrycia sprawcy czynu, tj. na podstawie art. 322 § 1 k.p.k., pomimo, iż w toku czynności wykonywanych w trybie art. 327 § 3 k.p.k. ustalono dane sprawcy czynu zabronionego, czym dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy art. 2 pkt 1, 3 i 4, art.10 i art. 297 § 1 k.p.k. i § 253 ust. 1 Regulaminu z 2016 r. (zarzut III),

tj. czynu z art.137 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze i przy zastosowaniu art.4 § 1 k.k. w zw. z art.171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze wymierzono obwinionemu na podstawie art 142 § 1 pkt 4 ustawy Prawo o prokuraturze karę dyscyplinarną przeniesienia na inne miejsce służbowe, tj. na stanowisko prokuratora Prokuratury Rejonowej w Ż.;

4. w okresie od 28 marca 2014 r. do 21 marca 2016 r., nadzorując postępowanie przygotowawcze Prokuratury Rejonowej K. w K. o sygn. 2 Ds [...], nie nadał biegu zażaleniu podejrzanego D. O. na postanowienie z dnia 20 marca 2014

r. o zastosowaniu wobec podejrzanego środków zapobiegawczych, czym dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy art. 463 § 1 k.p.k. w zw. z art. 465 § 1 i 2 k.p.k. oraz § 116 Regulamin z 2014r. i § 251 Regulaminu 2016 r. (zarzut IV),

tj. czynu z art. 137 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze i przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. w zw. z art.171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze wymierzono obwinionemu na podstawie art.142 § 1 pkt 2 ustawy Prawo o prokuraturze karę dyscyplinarną nagany;

5. w okresie od 20 kwietnia 2018 r. do 7 października 2018 r., nadzorując postępowanie Prokuratury Rejonowej K. w K. o sygn. PR Di [...], nie nadał biegu zażaleniu pokrzywdzonego M. K. na postanowienie z dnia 20 września 2017 roku o umorzeniu dochodzenia i wpisaniu sprawy do rejestru przestępstw, czym dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy art. 325e § 4 i art. 465 § 1 i 2 w zw. z art.463 § 1, a także art. 2 pkt. 3 i 4 k.p.k. i § 252 ust. 1 Regulamin z 2016 r. (zarzut V),

tj. czynu z art. 137 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze i przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. w zw. z art.171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze wymierzono obwinionemu na podstawie art. 142 § 1 pkt 2 ustawy Prawo o prokuraturze karę dyscyplinarną nagany;

6. w okresie od 20 kwietnia 2018 r. do 7 października 2018 r., nadzorując postępowanie przygotowawcze Prokuratury Rejonowej K. w K. o sygn. PR 2 Ds [...], nie nadał biegu zażaleniu pokrzywdzonego S. D. na postanowienie z dnia 30 marca 2018 roku o umorzeniu dochodzenia, czym dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy art. 465 § 1 k.p.k. w zw. 463 § 1 k.p.k. a także art. 2 pkt. 3 i 4 k.p.k. oraz § 252 ust. 1 Regulaminu z 2016 r. (zarzut VI),

tj. czynu z art. 137 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze i przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. w zw. z art.171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze wymierzono obwinionemu na podstawie art. 142 § 1 pkt 2 ustawy Prawo o prokuraturze karę dyscyplinarną nagany;

7. w okresie od 28 października 2016 r. do 7 października 2018 r., nadzorując postępowanie przygotowawcze Prokuratury Rejonowej K. w K. o sygn. PR Di [...], po podjęciu decyzji o uwzględnieniu zażalenia pokrzywdzonej M. M. na

postanowienie z dnia 25 marca 2016 r. o umorzeniu dochodzenia o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 207 § 1 k.k., nie podjął żadnych czynności mających na celu zapewnienie prawidłowego i sprawnego przebiegu postępowania, co skutkowało jego znaczną i zawinioną przewlekłością, czym dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy art. 2 pkt 1, 3 i 4, art. 297 § 1 pkt 1 i 4 k.p.k. i art. 326 § 2 k.p.k. oraz § 237 Regulaminu z 2016 r. (zarzut VII),

tj. czynu z art. 137 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze i przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze wymierzono obwinionemu na podstawie art. 142 § 1 pkt 4 ustawy - Prawo o prokuraturze karę dyscyplinarną przeniesienia na inne miejsce służbowe, tj. na stanowisko prokuratora Prokuratury Rejonowej w Ż.;

8. w okresie od 24 października 2018 r. do 27 stycznia 2019 r., nadzorując postępowanie Prokuratury Rejonowej w C. o sygn. PR 3 Ds [...] nie podjął czynności mających na celu zapewnienie prawidłowego i sprawnego przebiegu postępowania, nie podejmując w tym okresie żadnych czynności w sprawie, w tym mimo upływu terminu ustawowego do realizacji czynności sprawdzających oraz zaniechał zawiadomienia zawiadamiającego o wszczęciu postępowania przygotowawczego bądź odmowie jego wszczęcia w terminie 6 tygodni, co nadto skutkowało znaczną i zawinioną jego przewlekłością, dopuszczając się w ten sposób oczywistej i rażącej obrazy art. 307 § 1 k.p.k., art. 305 § 4 k.p.k., art. 326 § 2 k.p.k. i § 237 Regulaminu z 2016 r. (zarzut VIII),

tj. czynu z art. 137 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze i przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze wymierzono obwinionemu na podstawie art. 142 § 1 pkt 1 ustawy - Prawo o prokuraturze karę dyscyplinarną upomnienia;

9. w okresie od 19 października 2018 r. do 5 marca 2019 r., nadzorując postępowanie przygotowawcze Prokuratury Rejonowej w C. o sygn. PR 3 Ds [...] nie podjął żadnych czynności mających na celu zapewnienie prawidłowego i sprawnego przebiegu postępowania, co skutkowało znaczną i zawinioną jego przewlekłością, czym dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy

art. 2 § 1 pkt 4 k.p.k. i art. 326 § 2 k.p.k. a także art. 2 pkt 3 i 4 oraz § 237 Regulaminu z 2016 r. (zarzut IX),

tj. czynu z art. 137 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze i przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze wymierzono obwinionemu na podstawie art. 142 § 1 pkt 2 ustawy Prawo o prokuraturze karę dyscyplinarną nagany;

10. w okresie od 8 lutego 2019 r. do 3 kwietnia 2019 r., nadzorując postępowanie przygotowawcze Prokuratury Rejonowej w C. o sygn. PR 3 Ds [...] nie podjął czynności mających na celu zapewnienie prawidłowego i sprawnego przebiegu postępowania, co skutkowało znaczną i zawinioną jego przewlekłością, czym dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy art. 326 § 2 k.p.k. i § 237 Regulaminu z 2016 r. (zarzut X),

tj. czynu z art. 137 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze i przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze wymierzono obwinionemu na podstawie art. 142 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze karę dyscyplinarną upomnienia;

11. w okresie od 23 listopada 2018 r. do 18 marca 2019 r., nadzorując postępowanie przygotowawcze Prokuratury Rejonowej w C. o sygn. PR 3 Ds [...], przyjąwszy zawiadomienie o popełnienia przestępstwa, nie podjął żadnych czynności mających na celu zapewnienie prawidłowego i sprawnego przebiegu postępowania, w tym nie wszczął śledztwa, co skutkowało znaczną i zawinioną jego przewlekłością, czym dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy art. 2 § 1 pkt 4, art. 305 § 1 i art. 326 § 2 k.p.k. oraz § 237 Regulaminu z 2016 r. (zarzut XI),

tj. czynu z art. 137 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze i przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze wymierzono obwinionemu na podstawie art. 142 § 1 pkt 2 ustawy Prawo o prokuraturze karę dyscyplinarną nagany;

12. w okresie od 7 lutego 2019 r. do 14 lutego 2019 r. nie uzupełnił braków formalnych wskazanych w zarządzeniu Sądu Rejonowego w C. z dnia 31 stycznia 2019 r. w przedmiocie zwrotu aktu oskarżenia z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie PR 3 Ds [...] Prokuratury Rejonowej w C. przeciwko T. B.

podejrzanemu o popełnienie przestępstwa określonego w art. 209 § 1 k.k.,
czym dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy art. 337 § 3 k.p.k. (zarzut XII),
tj. czynu z art 137 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze i przy zastosowaniu art. 4
§ 1 k.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze wymierzono obwinionemu
na podstawie art. 142 § 1 pkt 2 ustawy Prawo o prokuraturze karę dyscyplinarną
nagany;

13. w okresie od 12 grudnia 2018 r. do 12 marca 2019 r., nadzorując
postępowanie przygotowawczy Prokuratury Rejonowej w C. o sygn. PR 3 Ds
[...] nie podjął czynności mających na celu zapewnienie prawidłowego i
sprawnego przebiegu postępowania, co skutkowało znaczną i zawinioną jego
przewlekłością, czym dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy art. 326 § 2 k.p.k.
i § 237 Regulaminu z 2016 r. (zarzut XIII),

tj. czynu z art. 137 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze i przy zastosowaniu art. 4
§ 1 k.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze wymierzono obwinionemu
na podstawie art. 142 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze karę dyscyplinarną
upomnienia:

1. w okresie od 13 maja 2019 r. do dnia 5 lipca 2019 r., nadzorując postępowanie
przygotowawcze Prokuratury Rejonowej w C. o sygn. PR 3 Ds [...], zaniechał
niezwłocznego wszczęcia śledztwa oraz nie podjął czynności mających na
celu zapewnienie prawidłowego i sprawnego przebiegu postępowania, co
skutkowało znaczną i zawinioną jego przewlekłością, dopuszczając się w tej
sposób oczywistej i rażącej obrazy art. 305 § 1 i 3 k.p.k., art. 326 § 2 k.p.k. i §
237 Regulaminu z 2016 r. (zarzut XV),

tj. czynu z art. 137 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze i przy zastosowaniu art. 4
§ 1 k.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze wymierzono obwinionemu
na podstawie art. 142 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze karę dyscyplinarną
upomnienia;

2. w okresie od 12 października 2018 r. do 15 kwietnia 2019 r., nadzorując
postępowanie zarejestrowane w Prokuraturze Rejonowej w C. pod sygn. PR
3 Ds [...], nie podjął decyzji w przedmiocie wszczęcia postępowania
przygotowawczego bądź odmowy jego wszczęcia oraz nie podjął czynności
mających na celu zapewnienie prawidłowego i sprawnego przebiegu

postępowania, co skutkowało znaczną i zawinioną jego przewlekłością, dopuszczając się oczywistej i rażącej obrazy art. 2 § 1 pkt 3 i 4, art. 305 § 1 i art. 326 § 2 k.p.k. oraz § 237 Regulaminu z 2016 r. (zarzut XVI i XVII),

tj. czynu z art. 137 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze i przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze wymierzono obwinionemu na podstawie art. 142 § 1 pkt 2 ustawy Prawo o prokuraturze karę dyscyplinarną nagany;

3. w dniu 10 stycznia 2019 r. nie wziął udziału w rozprawie, zawisłej przed Sądem Rejonowym w C., w sprawie o sygn. VII K 568/18, pomimo, iż prowadzone w sprawie postępowanie przygotowawcze o sygn. 2 Ds [...] zakończyło się w formie śledztwa, co skutkowało niemożnością jej prowadzenia i koniecznością odroczenia rozprawy, czym dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy art. 46 § 1 k.p.k. i § 318 Regulaminu z 2016 r. (zarzut XVIII),

tj. czynu z art. 137 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze i przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze wymierzono obwinionemu na podstawie art. 142 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze karę dyscyplinarną upomnienia;

4. w dniu 28 stycznia 2019 r. nie wziął udziału w rozprawie, zawisłej przed Sądem Rejonowym w C., w sprawie o sygn. VII K 125/18, pomimo, iż prowadzone w sprawie postępowanie przygotowawcze o sygn. 3 Ds [...] zakończyło się w formie śledztwa, co skutkowało niemożnością jej prowadzenia i koniecznością odroczenia rozprawy, czym dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy art. 46 § 1 k.p.k. i § 318 Regulaminu z 2016 r. (zarzut XIX),

tj. czynu z art. 137 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze i przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze wymierzono obwinionemu na podstawie art. 142 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze karę dyscyplinarną upomnienia.

Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym w pkt XX orzeczenia, na podstawie art. 170 § 1 i § 2 pkt 2 ustawy Prawo o prokuraturze połączył obwinionemu kary wymierzone w punktach I, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII, XV, XVI, XVII

i XVIII i orzekł wobec P. M. jako karę łączną przeniesienie na inne miejsce służbowe, to jest na stanowisko prokuratora Prokuratury Rejonowej w Ż. Sąd orzekł także, na podstawie art. 160a § 1 ustawy Prawo o prokuraturze poddanie wyroku, po jego uprawomocnieniu, do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie jego sentencji na stronie internetowej Sądu Najwyższego, z wyłączeniem pełnych danych dotyczących tożsamości obwinionego i osób ujętych w opisach czynów, zastępując te dane inicjałami imion i nazwisk. Kosztami postępowania dyscyplinarnego obciążył Skarb Państwa.

Sąd Dyscyplinarny uniewinnił natomiast P. M. od zarzutu popełnienia czynów polegających na tym, że:

1. w okresie od 2 listopada 2018 r. do 14 listopada 2018 r., nadzorując postępowanie przygotowawcze Prokuratury Rejonowej w C. o sygn. PR 3 Ds [...] pomimo złożonego przez M. Z. wniosku o sporządzenie i doręczenie postanowienia o zatwierdzenie zatrzymania rzeczy, nie podjął decyzji w tym przedmiocie, czym miał dopuścić się oczywistej i rażącej obrazy art. 217 § 4 k.p.k. i § 160 Regulaminu z 2016 r. (zarzut XIV, punkt XIV wyroku);
2. w dniu 17 sierpnia 2018 r. nadzorując postępowanie przygotowawcze Prokuratury Rejonowej K. w K. o sygn. PR 2 Ds [...], załączył do akt podręcznych tego postępowania egzemplarz postanowienia o umorzeniu do chodzenia o czyn z art. 267 § 1 k.k. przy przyjęciu podstawy umorzenia z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. a do akt głównych postanowienie o umorzeniu tego samego postępowania o czyny zakwalifikowane z art. 267 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. (pierwszy czyn), art. 190a § 1 k.k. (drugi czyn) z art. 243 k.k. w zw. z art. 12 (trzeci czyn), przyjmując jako podstawy umorzenia art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. odnośnie pierwszego czynu i art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. odnośnie pozostałych, czym miał dopuścić się oczywistej i rażącej obrazy § 38 Regulaminu z 2016 r. (zarzut XX, punkt XIX wyroku).

Odwołania od powyższego orzeczenia zostały wniesione przez Prokuratora Generalnego, obwinionego P. M. oraz jego obrońcę.

Prokurator Generalny odwołaniem z dnia 11 kwietnia 2022 r. zaskarżył orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 20 grudnia

2021 r. w całości na korzyść P. M. – prokuratora Prokuratury Rejonowej w C. Orzeczeniu temu na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 439 § 1 pkt 5 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze zarzucił:

„orzeczenie kary nieznanej ustawie za czyny opisane w punktach I, III i VII - jako kary jednostkowe i w punktach I, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII, XVI, XVII i XVIII jako kary łącznej - przeniesienie na inne miejsce służbowe, to jest stanowisko prokuratora Prokuratury Rejonowej w Ż.”,

oraz wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Dyscyplinarnemu przy Prokuratorze Generalnym. Na rozprawie w dniu 20 września 2023r. Główny Rzecznik Dyscyplinarny Prokuratora Generalnego zmodyfikował wnioski końcowe odwołania wnosząc o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w części, tj. w zakresie wymiaru kar za czyny opisane w pkt I, III i VII oraz kary łącznej, na korzyść obwinionego.

Obwiniony w swoim odwołaniu, zaskarżając orzeczenie w całości, zarzucił:

1. obrazę art. 142 § 1 pkt 4 ustawy Prawo o prokuraturze stanowiącą bezwzględną przyczynę odwoławczą poprzez wymierzenie kary przeniesienia na inne miejsce służbowe, tj. do Prokuratury Rejonowej w Ż., podczas gdy zgodnie z brzmieniem wyżej powołanego przepisu jedną z kar dyscyplinarnych jest „przeniesienie na inne miejsce służbowe”, co w konsekwencji stanowiło orzeczenie kary nieznanej ustawie,
2. błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść orzeczenia, polegający na całkowitym pominięciu związku przyczynowo - skutkowego pomiędzy zachowaniami Prokuratora Rejonowego w K. – A. P., noszącymi znamiona znęcania się psychicznego nad osobą pozostającą w przemijającym stosunku zależności, co do których Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego dla katowickiego obszaru regionalnego prowadzi aktualnie postępowanie wyjaśniające, które dotychczas nie zostało zakończone decyzją merytoryczną, w związku z którymi to zachowaniami wyżej wymieniona A. P. złożyła rezygnację z pełnionej funkcji, a nadzwyczajnymi warunkami funkcjonowania obwinionego w Prokuraturze Rejonowej K. w K., które skutkowały

- stwierdzonymi nieprawidłowościami w prowadzonych i nadzorowanych postępowaniach przygotowawczych,
3. obrazę przepisu postępowania art. 350 a k.p.k. mającą wpływ na treść orzeczenia poprzez zaniechanie wezwania na rozprawę świadków, którzy zostali przesłuchani w postępowaniu wyjaśniającym pomimo, iż dowody te wskazywały na okoliczności o znacznej doniosłości i kluczowym znaczeniu dla rozstrzygnięcia sprawy,
 4. obrazę przepisu postępowania art. 392 § 1 k.p.k. mającą wpływ na treść orzeczenia poprzez odczytanie na rozprawie głównej protokołów przesłuchania świadków sporządzonych w postępowaniu wyjaśniającym, podczas gdy bezpośrednie przeprowadzenie dowodu było niezbędne, a nie uzyskano oświadczenia stron w zakresie przysługującego im sprzeciwu,
 5. obrazę przepisu postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, to jest art. 366 § 1 k.p.k., poprzez nieprzeprowadzenie dokładnej i poprawnej analizy obciążenia obwinionego pracą w latach 2014 - 2018, co skutkowało błędem w ustaleniach faktycznych w tym zakresie na niekorzyść obwinionego (vide w szczególności strony 8-9 uzasadnienia zaskarżonego wyroku),
 6. błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść rozstrzygnięcia polegający na przyjęciu, iż prokurator P. M. nie był w trakcie swojej służby nagradzany, podczas gdy w dniu 27.11.2020 roku przyznano mu (wyplaconą 19.12.2020 roku) gratyfikację jubileuszową Prokuratora Okręgowego w K. za 20 lat pracy w kwocie 12.496,37 zł brutto,
 7. obrazę przepisu prawa materialnego art. 53 § 2 k.k. poprzez uwzględnienie przy wymierzeniu kary poprzedniego skazania dyscyplinarnego, podczas gdy skazanie to uległo zatarciu, a stosowne orzeczenie zostało usunięte z akt osobowych obwinionego,
 8. rażąco niewspółmierną karę, całkowicie zbędną w zakresie prewencji szczególnej - w jej aspekcie dotyczącym podania wyroku do publicznej wiadomości, co skutkowałoby nadmierną stygmatyzacją obwinionego.

Podnosząc powyższe zarzuty, obwiniony wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Odwołanie od orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 20 grudnia 2021 r. wniósł także obrońca obwinionego, który zaskarżył wskazane orzeczenie w całości, zarzucając:

1. obrazę art. 142 § 1 pkt 4 ustawy Prawo o prokuraturze stanowiącą bezwzględną przyczynę odwoławczą poprzez wymierzenie kary przeniesienia na inne miejsce służbowe, tj. do Prokuratury Rejonowej w Ż., podczas gdy zgodnie z brzmieniem wyżej powołanego przepisu jedną z kar dyscyplinarnych jest „przeniesienie na inne miejsce służbowe”, co w konsekwencji stanowiło orzeczenie kary nieznanego ustawie,
2. błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść orzeczenia, polegający na całkowitym pominięciu związku przyczynowo - skutkowego pomiędzy zachowaniami Prokuratora Rejonowego w K. – A. P., noszącymi znamiona znęcania się psychicznego nad osobą pozostającą w przemijającym stosunku zależności, co do których Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego dla [...] obszaru regionalnego prowadzi aktualnie postępowanie wyjaśniające, które dotychczas nie zostało zakończone decyzją merytoryczną, w związku z którymi to zachowaniami wyżej wymieniona A. P. złożyła rezygnację z pełnionej funkcji, a nadzwyczajnymi warunkami funkcjonowania obwinionego w Prokuraturze Rejonowej K. w K., które skutkowały stwierdzonymi nieprawidłowościami w prowadzonych i nadzorowanych postępowaniach przygotowawczych,
3. obrazę przepisu postępowania art. 350 a k.p.k. mającą wpływ na treść orzeczenia poprzez zaniechanie wezwania na rozprawę świadków, którzy zostali przesłuchani w postępowaniu wyjaśniającym pomimo, iż na dowody te wskazywały na okoliczności o znacznej doniosłości i kluczowym znaczeniu dla rozstrzygnięcia sprawy,
4. obrazę przepisu postępowania art. 392 § 1 k.p.k. mającą wpływ na treść orzeczenia poprzez odczytanie na rozprawie głównej protokołów przesłuchania świadków sporządzonych w postępowaniu wyjaśniającym,

- podczas gdy bezpośrednio przeprowadzenie dowodu było niezbędne, a nie uzyskano oświadczenia stron w zakresie przysługującego im sprzeciwu,
5. błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść rozstrzygnięcia polegający na przyjęciu, iż prokurator P. M. nie był w trakcie swojej służby nagradzany, podczas gdy otrzymał nagrodę jubileuszową Prokuratora Okręgowego w K. za 20 lat pracy w kwocie 12.496 zł,
 6. obrazę przepisu prawa materialnego art. 53 § 2 k.k. poprzez uwzględnienie przy wymierzeniu kary poprzedniego skazania dyscyplinarnego, podczas gdy skazanie to uległo zatarciu, a stosowne orzeczenie usunięte z akt osobowych obwinionego

Wskazując na takie zarzuty obrońca obwinionego wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołania wniesione przez zarówno Prokuratora Generalnego, obwinionego, jak i jego obrońcę zasługiwały na uwzględnienie jedynie w kwestii wymiaru kary, jakim było przeniesienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w C. P. M. na inne stanowisko służbowe. Z uwagi na zbliżoną argumentację wskazaną w tych odwołaniach, Sąd Najwyższy odniesie do nich wspólnie.

W pierwszej jednak kolejności stwierdzić należy, iż stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym ustalił prawidłowo, dlatego Sąd Najwyższy podziela argumentację sądu pierwszej instancji, zgodnie z którą ustalenia w zakresie przypisania obwinionemu czynów wymienionych w pkt I, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII, XVI, XVII i XVIII nie budzą wątpliwości, w związku z czym je w pełni akceptuje.

Na marginesie tej problematyki, jeszcze przed oceną zasadności poszczególnych zarzutów, odnieść się należy do formy w jakiej zapadają decyzje Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym, bowiem w rozpoznawanej sprawie forma ta została określona w sposób nieprawidłowy, poprzez określenie jej jako „wyroku”, podczas gdy rozstrzygnięcia w sprawach dyscyplinarnych o delikty dyscyplinarne Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym rozstrzyga w formie „orzeczenia”. Jakkolwiek nazewnictwo to nie wynika wprost z ustawy o prokuraturze

i słusznie w swoim odwołaniu zauważył Prokurator Generalny, iż w ustawie tej panuje chaos terminologiczny, gdyż niejednokrotnie da się dostrzec, iż forma orzeczenia nie zawsze jest konsekwentnie wskazywana niemniej jednak, sądy dyscyplinarne pierwszej instancji nie są sądami w rozumieniu art. 175 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i nie są uprawnione do wydawania wyroków. Forma ta zastrzeżona jest dla sądów i trybunałów działających „w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej”. Należy bowiem zwrócić uwagę, że w żadnym z systemów odpowiedzialności dyscyplinarnej, także w innych zawodach prawniczych - adwokatów, radców prawnych czy notariuszy- sądy dyscyplinarne o charakterze korporacyjnym nie wydają wyroków, lecz rozstrzygnięcia ich określane są jako „orzeczenia”. Jedynym wyjątkiem jest system odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów, w którym jednak organami orzekającymi są sądy – sądy apelacyjne i Sąd Najwyższy w odniesieniu do sędziów sądów powszechnych, Naczelny Sąd Administracyjny w odniesieniu do sędziów sądów administracyjnych czy Sąd Najwyższy w odniesieniu do sędziów tego Sądu.

Przechodząc do oceny zasadności zarzutów podniesionych w odwołaniach, Sąd Najwyższy ma świadomości, iż zarzutem najdalej idącym jest zarzut bezzwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 5 k.p.k. w postaci wymierzenia kary nieznaney ustawie i ten winien zostać rozstrzygnięty w pierwszej kolejności, to jednak z uwagi na charakterystykę tego zarzutu odnoszącego się w istocie do wymiaru kary, zaś w odwołaniach postawione są zarzuty obrazy prawa procesowego, błędu w ustaleniach faktycznych czy obrazy prawa materialnego, te winne zostać rozpatrzone w pierwszej kolejności

Rozpoczynając od tożsamyh zarzutów podniesionych przez obrońcę obwinionego, jak i samego obwinionego wymienionych odpowiednio w punktach II odwołań, jako błędu w ustaleniach faktycznych mających wpływ na treść orzeczenia, polegającym na całkowitym pominięciu związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy zachowaniami Prokuratora Rejonowego K. w K. A. P. wobec Prokuratora P. M. należy stwierdzić, iż zarzut ten okazał się być chybiony. Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym analizując całokształt materiału dowodowego słusznie uznał, iż sposób podejścia A. P. wobec pracy Prokuratora P. M. z pewnością nie był prawidłowy i jako taki nie mógł przynieść oczekiwanego, pozytywnego rezultatu w postaci poprawy jakości pracy obwinionego, co skutkowało ustąpieniem A. P. z

pełnionej funkcji i wszczęciem wobec niej postępowania wyjaśniającego (już zakończono). Niemniej jednak w rozpoznawanej sprawie Sąd Najwyższy nie podzielił stanowiska odwołujących się, że Sąd I instancji całkowicie pominął tę okoliczność, czy wręcz nie był zainteresowany uzyskaniem materiałów z postępowania, bowiem nie dostrzegł potrzeby kontynuowania postępowania dowodowego w kierunku postulowanym przez skarżących, ponieważ przeprowadzone już przed Sądem pierwszej instancji dowody zarówno z zeznań świadków, jak i opinii biegłych z zakresu psychiatrii nie wykazały związku przyczynowo skutkowego pomiędzy zaniedbaniami obwinionego a działaniem A. P. czy istnienia związku pomiędzy jej zachowaniem a stanem psychicznym P. M. Oczywiście jest przy tym, że okoliczność ta miała znaczenie dla oceny obrazu pracy obwinionego, lecz nie była na tyle istotna, aby od wyników zakończenia postępowania toczącego się przeciwko A. P. uzależniać zakończenie postępowania wobec P. M. Nie można bowiem uznać, że szereg zaniedbań, o jakich mowa w zarzutach, był wynikiem nieprawidłowych relacji z A. P.

Zarzut obrazy przepisu postępowania wymienionego w pkt III odwołań obrońcy i obwinionego - art. 350a k.p.k. polegający na zaniechaniu przez Przewodniczącego wezwania na rozprawę świadków, którzy zostali uprzednio przesłuchani nie został prawidłowo postawiony i jako taki nie mógł stanowić skutecznej podstawy odwołania. Wynikające z komentowanego przepisu uprawnienie Przewodniczącego stanowi jedynie czynność organizacyjno-techniczną. Decyzja o odstąpieniu od zasady bezpośredniości poprzez odczytanie uprzednio złożonych zeznań na podstawie art. 391 § 1 k.p.k. czy uznania za ujawnione bez odczytywania na podstawie art. 394 § 2 k.p.k. należy do kompetencji Sądu. Jednocześnie, protokoły zeznań świadków nie odczytane w toku rozprawy z chwilą zamknięcia przewodu sądowego zostają ujawnione bez odczytywania i stanowią podstawę ustaleń faktycznych (por. art. 405 § 2 k.p.k.). Przewodniczący Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym na rozprawie w dniu 21 lipca 2021 r. wydał zarządzenie w trybie art. 350a k.p.k. o zaniechaniu wezwania na rozprawę świadków: E. O., M. K., B. T., S. K., N. M., P. W. czy A. D., którzy zostali przesłuchani w postępowaniu wyjaśniającym, a wskazywane przez nich okoliczności nie były tak doniosłe, aby konieczne było ich bezpośrednie ponowne przesłuchanie. Obecny na

tej rozprawie obwiniony nie złożył sprzeciwu w tym zakresie, ani też nie zgłosił innych wniosków dowodowych (k. 1955 tom X).

W tej sytuacji podniesienie zarzutu obrazy przepisu art. 392 § 1 k.p.k. (pkt IV odwołań obrońcy i obwinionego) należało uznać za bezprzedmiotowe, bowiem w niniejszym postępowaniu nie miał on zastosowania. Należy zauważyć, w kontekście uwag zawartych powyżej, że nie każde naruszenie przepisów postępowania jest wystarczające do postawienia skutecznego zarzutu, lecz tylko takie, które mogło mieć wpływ na treść orzeczenia, co należy w środku odwoławczym wykazać. Sam skarżący z kolei, oprócz szerokiej i ogólnej argumentacji podważającej stanowisko Sądu w tym zakresie, nie wskazał żadnych protokołów, których odczytanie w jego ocenie miałyby naruszać zasadę bezpośredniości.

Podobnie należało ocenić zarzut obrazy przepisu postępowania – art. 366 § 1 k.p.k. wymienionego w pkt V odwołania obwinionego. W komentowanym przepisie określony został sposób procedowania Przewodniczącego składu orzekającego sądu I instancji, który ma czuwać nad prawidłowym przebiegiem rozprawy, w taki sposób, aby zostały wyjaśnione wszystkie istotne okoliczności niezbędne do rozpoznania sprawy. Podniesienie naruszenia jedynie art. 366 § 1 k.p.k. przy braku sformułowania wniosków dowodowych i ograniczeniu się do zarzucenia Sądowi I instancji zaniechania przeprowadzenia dość ogólnie określonych dowodów powoduje trudności już w samym rozpoznaniu takiego zarzutu. Obwiniony, w którego ocenie Sąd wadliwie zaniechał przeprowadzenia określonych dowodów z urzędu, powinien zatem zarzucić naruszenie określonych unormowań procesowych, z których in concreto wynikał obowiązek przeprowadzenia z urzędu określonego dowodu i jednocześnie – co należy w kontekście analizowanego zarzutu szczególnie podkreślić – uzasadnić, jakie okoliczności wskazują na to, że Sąd powinien był bez względu na bierność stron ten określony dowód dopuścić i przeprowadzić. W orzecznictwie trafnie podnosi się, że Sąd nie ma obowiązku działać w imieniu którejkolwiek ze stron postępowania w wypadku, gdy zarówno obwiniony, jak i jego obrońca pozostają wykwalifikowanymi prawnikami. W takim przypadku nie zachodzi obawa postąpienia wbrew zasadzie określonej w art. 2 § 2 k.p.k. (zob. postanowienie SN z dnia 28 stycznia 2015 r., IV KK 400/14). Dlatego też zarzut z pkt V odwołania obwinionego nie zasługiwał na uwzględnienie.

Tożsamy zarzut wymieniony w odwołaniach, odpowiednio w pkt VI obwinionego i V obrońcy obwinionego dotyczący błędu w ustaleniach faktycznych mających wpływ na treść rozstrzygnięcia polegającym na przyjęcie, iż Prokurator P. M. nie był w trakcie swojej służby nagradzany okazał się oczywiście chybiony. Gratyfikacja jubileuszowa, jest świadczeniem charakterystycznym dla stosunków zatrudnienia i stosunków służbowych w państwowej lub samorządowej sferze publicznej i wypłacana jest niezwłocznie po nabyciu przez uprawnionego prawa do gratyfikacji (upływu określonego stażu pracy). Z kolei wysokość gratyfikacji jubileuszowej określa art. 120 § 1 Prawo o prokuraturze przyznawana jest niezależnie od woli pracodawcy. Tak więc, nie jest to nagroda za wzorowe wypełnianie swoich obowiązków. Sąd Najwyższy oceniając ten zarzut pomógł już fakt, że nagroda, na jaką w swoich odwołaniach powołują się skarżący została przyznana Prokuratorowi P. M. w dniu 27 listopada 2020 r., a więc znacznie później, niż czasookres zarzucanych obwinionemu deliktów dyscyplinarnych i w konsekwencji nie może stanowić błędu w ustaleniach faktycznych.

Zarzut obraz prawa materialnego z art. 53 § 2 k.k. zarówno w odwołaniu obrońcy w pkt VI, jak i obwinionego w pkt VII nie jest zasadny i to nie tylko z uwagi na jego nieprawidłowe sformułowanie. Przede wszystkim należy wskazać, że przepis ten formułuje ogólne dyrektywy wymiaru kary i podważanie ocen w tej sferze winno dokonywać się w ramach zarzutu rażącej niewspółmierności kary (art. 438 pkt 4 k.p.k.), nie zaś obrazy prawa materialnego (por. *postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2016 r. w sprawie III KK 191/16*). Niemniej jednak zauważyć należy, że zatarcie skazania, jako ze swej istoty przywracające stan niekaralności, eliminuje możliwość powołania się w innym (kolejnym) procesie na poprzednią karalność, chyba że sąd orzeka na korzyść lub zgodnie z kierunkiem odwołania. Wbrew sformułowanym zarzutom, Sąd I instancji, przy wymiarze kary nie uwzględnił poprzedniego skazania dyscyplinarnego na niekorzyść obwinionego, a jedynie stwierdził, że usunięcie z akt osobowych poprzedniego skazania dyscyplinarnego, zadziało na korzyść obwinionego.

Na uwzględnienie nie zasługiwał również zarzut sformułowany w punkcie VIII odwołania obwinionego, a to rażącej niewspółmierności kary poprzez podanie wyroku do publicznej wiadomości, co będzie skutkowało nadmierną stygmatyzacją

obwinionego. Przede wszystkim trudno ustosunkować się do tego zarzutu, gdyż w uzasadnieniu nie zostały podane żadne argumenty na poparcie jego zasadności prócz dosłownego powtórzenia zarzutu. Odnosząc się jednak do tego zarzutu nie można pomijać tego, że obwiniony został przez sąd dyscyplinarny uznany za winnego popełnienia szeregu przewinień dyscyplinarnych i sąd I instancji postąpił zgodnie z art. 160a § 1 Prawa o prokuraturze. Obwiniony w swoim odwołaniu nie wykazał, aby w sprawie doszło do naruszenia tego przepisu, ani też nie wskazał na przesłanki uzasadniające odstępianie od takiej decyzji zgodnie z § 2 tego przepisu.

Przechodząc do oceny zarzutu bezwzględnej przyczyny odwoławczej, wspólnego dla wszystkich odwołań tj. obrazy art. 142 § 1 pkt 4 Prawo o prokuraturze stanowiącego bezwzględną przyczynę odwoławczą poprzez wymierzenie kary przeniesienia na inne miejsce służbowe, tj. na stanowisko prokuratora Prokuratury Rejonowej w Ż. jako kary nieznanej ustawie. Należy wskazać, że w ocenie Sądu Najwyższego Sąd *meriti* słusznie uznał, jak zostało to już zasygnalizowane na początku niniejszych rozważań, że zachowania obwinionego wymienione w pkt I, III i VII wypełniają znamiona deliktów dyscyplinarnych o charakterze najpoważniejszym określonych w art. 137 § 1 pkt 1 Prawo o prokuraturze w postaci uchybienia godności urzędu prokuratora i wymierzenie przez Sąd I instancji kary przeniesienia na inne stanowisko służbowe było w pełni adekwatne do wagi popełnionych czynów. Sąd Dyscyplinarny prawidłowo także ocenił materiał dowodowy uznając, że czyny opisane w pkt IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII, XV, XVI, XVII i XVIII także stanowią przewinienia dyscyplinarne określone w art. 137 § 1 pkt 1 Prawo o prokuraturze jednak cechujące się mniejszym ładunkiem społecznej szkodliwości i wymierzył P. M. za tak przypisane czyny kary upomnienia lub nagany. Wymierzając z kolei karę łączną przeniesienia na inne stanowisko służbowe, Sąd Dyscyplinarny był zobowiązany treścią art. 170 § 1 i § 2 pkt 2 Prawo o prokuraturze, co w ocenie Sądu Najwyższego stanowiło adekwatną i uzasadnioną reakcję dyscyplinarną. Zanim jednak Sąd przejdzie do dalszej części rozważań należy ocenić, czy Sąd Dyscyplinarny był właściwy do orzekania przeniesienia prokuratora na inne stanowisko służbowe ze wskazaniem tegoż miejsca. W tym miejscu przypomnieć należy że orzeczenie kary, środka karnego, środka kompensacyjnego lub środka zabezpieczającego nieznanego ustawie (art. 439 § 1 pkt 5 k.p.k.), zgodnie z

utrwalonym orzecznictwem, oznacza orzeczenie takiej kary, która nie jest w ogóle znana ustawie czy też nie widnieje jako kara w obowiązującym stanie prawnym. Zatem zarzut powyższy nie będzie miał miejsca w sytuacji, gdy co prawda orzeczono karę rodzajowo dopuszczalną przez ustawę, jednak w wymiarze sprzecznym z obowiązującymi przepisami. W takim przypadku dochodzi do obrazy prawa materialnego będącego względną przyczyną odwoławczą (art. 438 pkt 1 k.p.k. *por. wyrok SN z 8.11.1989 r., V KRN 267/89, OSNKW 1990/7–12, poz. 32*). Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, kara przeniesienia na inne stanowisko służbowe stanowi jedną z kar, przewidzianych w katalogu kar dyscyplinarnych, wymienionych w art. 142 § 1 pkt 4 Prawo o prokuraturze. Doprecyzowanie tego przepisu zostało zawarte w art. 94 Prawa o prokuraturze. Zgodnie z § 3 powołanego przepisu przeniesienia w wyniku kary dyscyplinarnej, o którym mowa w § 2 pkt. 2, dokonuje Prokurator Krajowy. Niemniej jednak decyzja ta ma jedynie deklaratoryjny charakter - stwierdzający stan, który zaistniał z mocy prawa, w tym przypadku orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym. A zatem decyzja Prokuratora Krajowego o przeniesieniu prokuratora na inne stanowisko służbowe w ramach orzeczonej kary dyscyplinarnej nie jest decyzją administracyjną, jak to ma miejsce w przypadkach określonych w art. 94 § 1 i § 2 pkt 1 lub 3 Prawo o prokuraturze i nie stanowi jego autonomicznej decyzji. W przeciwnym razie pozostawienie Prokuratorowi Krajowemu wyznaczenia nowego miejsca pełnienia służby prokuratora oznaczałoby, że o dolegliwości kary decydowałby głównie organ administracji rządowej (organ władzy wykonawczej), co narusza konstytucyjny podział władz, odrębność władzy sądowniczej i kompetencje sądów do sprawowania wymiaru sprawiedliwości (art. 10 ust. 2, art. 173 i art. 175 Konstytucji RP). Wymiar kary obejmuje przecież nie tylko samo przeniesienie, ale i miejsce, do którego prokurator ma zostać przeniesiony. Z oczywistych względów mniej dotkliwą, w ramach tej samej kary, będzie przeniesienie Prokuratora do pobliskiego okręgu dobrze skomunikowanego z miejscem jego zamieszkania, z kolei karą bardzo dolegliwą będzie przeniesienie na miejsce odległe o kilkaset kilometrów. Stąd też określenie miejsca służbowego, którego przeniesienie dotyczy należy do sądu wymierzającego karę, a nie do wykonującego karę Prokuratora Krajowego. Podobne uregulowanie do 3 kwietnia 2018 r. funkcjonowało na płaszczyźnie

odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów sądów powszechnych w art. 109 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001r. prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2020 r., poz. 2072 ze zm., dalej jako u.s.p.), gdzie przez ponad 17 lat nie zostało sprecyzowane, który organ jest zobligowany do wskazania miejsca przeniesienia sędziego w ramach wymierzonej kary dyscyplinarnej. Dopiero nowelizacja art. 109 przez art. 108 pkt 14 lit. c ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. (Dz.U. z 2018r. poz.5) zmieniająca ustawę z dnia 3 kwietnia 2018 r. poprzez dodanie § 3a i 3b tą kwestię uregulowała wskazując, że Okręg, apelację lub sąd, do którego przeniesiony zostać ma sędzia w ramach wymierzonej kary dyscyplinarnej, określa sąd dyscyplinarny w wyroku (por. art. 109 § 3a i 3b u.s.p.). Niemniej jednak funkcjonujące przez wiele lat uregulowanie, które było wielokrotnie analizowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie budziło w tym zakresie żadnych wątpliwości, że to właśnie sąd dyscyplinarny, jako konstytucyjnie umocowany rozstrzyga o rodzajach stosowanej represji

(zob. wyrok z 23 czerwca 2005 r., SNO 31/05 , wyrok z 27 lipca 2006 r., SNO 34/06, wyrok z 29 czerwca 2007 r., SNO 37/07, wyrok z 18 stycznia 2006 r., SNO 65/05). Z powyższych względów orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalny w zakresie rozstrzygnięcia co do kary wymierzonej obwinionemu nie jest dotknięte bezwzględną przyczyną odwoławczą, a ewentualne uchybienie w tym zakresie (którego jednak Sąd Najwyższy nie dostrzega), mogłoby być rozpatrywane jako naruszenie art. 94 § 3 Prawo o prokuraturze, zarzutu takiego jednak nie postawiono.

Odnosząc się do zmiany zaskarżonego orzeczenia, zdaniem Sądu Najwyższego, Sąd Dyscyplinarny pierwszej instancji wymierzył obwinionemu karę niewspółmiernie surową do poczynionych ustaleń faktycznych i niezależnie od podniesionego przez obwinionego zarzut rażącej niewspółmierności kary - pkt VIII, który jednak nie dotyczył bezpośrednio tego zagadnienia, należy stwierdzić, że utrzymanie orzeczenia w mocy w zakresie wymiaru kary, byłoby rażąco niesprawiedliwe w myśl art. 440 k.p.k.

Przypomnieć należy, że Sąd Dyscyplinarny uznał prokuratora Prokuratury Rejonowej w C. – P. M. za winnego czynów polegających na oczywistych i rażących naruszeniach przepisów prawa, a więc deliktów dyscyplinarnych wypełniających

dyspozycję art. 137 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze. Na żadnym etapie postępowania działania obwinionego nie były w ogóle oceniane w kontekście popełnienia przez niego jakiegokolwiek przestępstwa. W takiej sytuacji, Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym nie był uprawniony nawet do sugerowania, iż zachowania obwinionego winny być traktowane jako nadużycia uprawnień przez funkcjonariusza publicznego, a więc oceniania jego zachowania przez pryzmat art. 231 § 1 k.k., nie był również uprawniony do podkreślania i wysuwania z ustalenia, że skala zaniedbań w postępowaniach prowadzonych przez P. M. niebezpiecznie zbliżyła się, jeśli nie przekroczyła granicy popełnienia przestępstwa z art. 231 k.k. Niemniej jednak Sąd ten wielokrotnie tendencje tą eksponuje, wskazując że zachowanie obwinionego traktuje i ocenia w ten właśnie sposób, a taka ocena nie mogła pozostać obojętna dla wymiaru kary. Skutkiem takich ustaleń było przecież wymierzenie kary łącznej w postaci przeniesienia na inne stanowisko służbowe, do Prokuratury Rejonowej w Ż. Nie ulega wątpliwości, że przeniesienie na inne stanowisko służbowe do tej prokuratury cechuje duży stopień dolegliwości wymierzonej obwinionemu kary. Odnosząc się do określenia miejsca przeniesienia służbowego Sąd I instancji wskazał, iż z uwagi na ilość popełnionych deliktów dyscyplinarnych, powagę niektórych z nich, a także zły obraz warsztatu prokuratorskiego obwinionego, zasadnym było jego przeniesienie do jednostki „spokojnej”, w której pracuje się w mniejszym napięciu pomijając przy tym dolegliwość wymierzonej kary, jaką za sobą niesie. Jak już zostało to zasygnalizowane powyższej, uchybienie w postaci rażącej niewspółmierności kary nie zostało precyzyjnie wytknięte w sformułowanych zarzutach, ale uznać należało, że utrzymanie w mocy orzeczenia obciążonego tym uchybieniem byłoby rażąco niesprawiedliwe w rozumieniu art. 440 k.p.k. w zw. z art. 171 Prawo o prokuraturze (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2006 r., SNO 65/05). Kara orzeczona w taki sposób, chociaż sprowadzająca się jedynie do przeniesienia na inne stanowisko służbowe, w istocie sprowadzałaby się do wykluczenia Prokuratora P. M. z zawodu. Trudności komunikacyjne pomiędzy obecnym miejscem zamieszkania obwinionego w K., a siedzibą Prokuratury Rejonowej w Ż. powodowałyby niemożność wykonywania zawodu Prokuratora, co w konsekwencji stanowiłoby swoisty odpowiednik kary eliminacyjnej wydalenia obwinionego ze

służby prokuratorskiej, a takiej kary Sąd nie wymierzył. Kara wymierzona w tej sprawie winna być dolegliwa, ale też możliwa do wykonania, a za taką nie można uznać kary wymierzonej przez Sąd I instancji. Kara ta nie tylko razila surowością w proporcji do charakteru zawinienia, ale jest wielce wątpliwe, czy w aktualnej sytuacji osobistej obwinionego, systematycznie leczącego się, spełniłaby oczekiwany cel prewencyjny. Wymierzenie obwinionemu kary określonej w pkt. 4 katalogu kar dyscyplinarnych, to jest przeniesienia na inne miejsce służbowe, ocenić należało z uwzględnieniem powyższych kryteriów, dlatego Sąd Najwyższy uznał, że przeniesienie Prokuratora P. M. na inne stanowisko służbowe – do Prokuratury Rejonowej w S., to jest prokuratury mieszczącej się w okręgu Prokuratury Okręgowej w K., pozostającej w tej samej aglomeracji, dobrze skomunikowanej i z mniejszym wpływem spraw, stanowić będzie karę w pełni adekwatną do stopnia zawinienia i stopnia szkodliwości przypisanego deliktu dyscyplinarnego.

O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 166 Prawa o prokuraturze, przejmując je na rachunek Skarbu Państwa.

Z wszystkich opisanych wyżej powodów, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.

[M. T.]

[ms]